

संकल्पः॥ ॐ-अथ हेत्यादिदेश कालोसंकीर्त्ये
अमुकसंवत्सरे इति लायनेवधतौ भाद्रपद
मासे शुक्लैयदे चतुर्दश्यां तिथौ ५ मुक गोत्रे
५ मुक शर्मा हस्तकृति भूति पराणोक्तं श्री वि
ष्णु श्री तर्ध चतुर्वर्ग कलात्रा स्मर्ये-अनंतत्र
तम हंकरिष्ये ॥ अथ यथा तमालपल्लभाभा
संविगाचूष्मि तलोचनं पीतांबरधरं देवशंख
चक्रगदाधरं १ अलंकृतास्पुद्रावोचिच्छात्र

२

पांवाचिंतयेत्॥ दक्षिणाधकिरेपयंशरवतस्यप
 शोत्तरे॥ २॥ वामभागेतथादेवीनानारत्नविभू
 षिते॥ सर्वाभरणसंयुक्ताध्यायेत्तस्मिन्पुनरु
 रि॥ ३॥ अनंतध्यानसंस्थापकचितव्रत्तावित्त
 मेः॥ अलंकृतसमुद्रेन ध्यात्वानंतसमर्चयेत्
 ॥ ४॥ ततस्तस्मिन्मंत्रेण नमस्कृत्यचतुर्भुजं॥
 नवाक्षपल्लवाभासपिगाभ्रकलोचनं॥ पी
 तांबरधरं देवंशरवचक्रगदाधरं॥ प्रसन्नवद

स्मिन्

नंविष्कंविश्वरूपंविचिंतयेत् ॥ ६ ॥ अथसहस्री
विष्वावहन ॥ आगच्छ नंतदेवेशतेजोराशीजग
त्यते ॥ क्रियमाणामिमांसांगृहाणपुरुषोत्त
म ॥ ७ ॥ ॐसहस्रशीर्षाःपुरुषःसहस्रोक्षाःसह
स्रपात् ॥ सभूमिथुःसर्वतःसृज्यात्यन्निष्ठां ६
गुलं ॥ ८ ॥ अथात्मना ॥ नानातनसमाहुक्ताका
नस्वरविभूषितं ॥ आसनंदेवदेवेशगृहाणपु
रुषोत्तमः ॥ ९ ॥ अनन्तायनमस्तुभ्यंसहस्रांश
स्सेनमः ॥ नमस्तयप्रनाभायनागाधिपतये

येनम ॥ १० ॥ पुरुषः एवेदं सर्वं यद्वत्तं यच्च भा
व्यं ॥ उक्तान्मृत्युस्येशानो यदन्नेनातिरोहति
११ ॥ इत्यासतः ॥ अथ पादः ॥ अनंतगुणार
त्ताय विश्वरूपधराय ॥ अनन्तानन्ततए
रूपायानन्ताय नमो नमः ॥ १२ ॥ एतावान
स्यम हि माऽनो जायाश्च पुरुष ॥ पादोऽस्य
विश्वाभूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ १३ ॥
अथार्थः ॥ अनन्तानन्तद्विपासि गृहार्थनमो

कृते ॥ १४ ॥ त्रिषा इर्दः उतेतत्पुरुषः पादो
स्थे हाभवत्पुन ॥ ततो विष्कृद्भवन्नामत्साम
नानशनेऽभिः ॥ १५ ॥ **अथ वमनः ॥** गंगा
जलसमा नीतं सुवर्णकलशो स्थितं ॥ **अ**
वम्यतां महाविष्णुं कर्पूरेण समन्वितं ॥ १६ ॥
ततो विराडजायत विराजोऽधिपुरुष
स जातोऽत्यरिष्यतः पश्चाद्भूमिमथो
परः ॥ **अथ दंतधावनः ॥** दंतस्थं मधो गंवदं

देव १

नधावनेमोयलं कुर्वत्यनंतदेवेशदेवजगत्यते

७ ॥ अथ वक्ष्यामि नारायणं नमस्तेस्तु नरका
हविताशिरः ॥ त्रेलोक्य व्यापिको नंतत्राहिमां
भवसागरात् ॥ १९ ॥ अनंताय नमस्तुभ्यं सहस्र
क्षिरसेनमः ॥ नमोस्तुभ्यं नारायणाय नागाधि
पतये नमः ॥ २० ॥ यत्पुरुषेण हविषा देवाः दे
वयश्च मत्तत्त्वतः ॥ वसन्तो म्यासीदाज्यं ग्रीष्मं
इक्ष्मं शरद्वि ॥ २१ ॥ इति पंचास्तव तानांतरे ॥ श्री

ॐ विष्णु इत्यादि ॥ ततः ॥ ॐ स्वाहा ॥
गंगा च नमुना च वयं भागा सरस्वती ॥ नदी
नदसमुद्राणां स्नानार्थं ता यमुना मम ॥ २२ ॥ त
स्याद्यज्ञा सर्वे तु नः शृणुमानि युजिरे ॥ कुंदा
युं सिधुजिरे ॥ २३ ॥ सुखेन सुखभासी नो दे
वदेव जगत्पते ॥ आसने निष्कृणो विंदयाव
त्सुजा करोम्यहं ॥ २४ ॥ नाभ्यां सीदंति रिक्षां

नाभ्यां जीसी

५

५

५
५

सीक्षोद्योः समवर्तत ॥ पद्माभूमिर्दिशः प्रो
क्तान्तालोकां कल्पयन् ॥ २५ ॥ इत्यासतो
पवशन्ते ॥ अथ वक्त्रयुग्मं ॥ पीतांबरयुगंदेवं
सर्वकार्यसिद्धये ॥ मयानिवोदितभक्त्या गृ
हाणसुरसत्तमः ॥ २६ ॥ ते यत्तं वहिषिप्रोक्तं
पुरुषं जातमग्रतः ॥ तेन देवा जायन्तसाध्या
ऋषयश्च ये ॥ २७ ॥ अथ गंधः ॥ श्रीखंडचंद
नं दिव्यं गंधाद्यसुमनोहरं ॥ विलेपनं सुर

५

श्रेष्ठं प्रीत्यर्थं मातिगृह्यतां ॥ २८ ॥ यत्पुरुषं व
दधुः कतिधा च मकल्ययन् ॥ सुखं किमस्मा
सी किं वा दुः किं सुखं यादा उच्यते ॥ २९ ॥ अथ
यज्ञोपवितं ॥ दाभो दर्शनमस्तस्मिन्नाहिमां
भवमागतात् ॥ ननु सूत्रं सो नरीयंगुहाण
सुरसत्तमः ॥ ३० ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वे दुतः ॥ अ
वसामानियन्ति ॥ कुंदां पुंसि यन्तिरे
तस्माद्यद्युतस्मादजायतः ॥ ३१ ॥ अथ

॥ मातृणादिनिपुगंधानिभालत्पादीनिवेप्रभो
मथाहृतानिपुष्पाणिपूजार्थप्रतिगृह्यताम् ॥
३२ ॥ तस्मादश्वजायतयेकेचोभवादतं ॥ गानो
हियतिरेतस्मातस्माज्जाताश्चजावयं ॥ ३३ ॥
अथतुलसीपूजा ॥ तुलसीपूजाजन्मासिसंदा
त्वंकेशिवःप्रिये ॥ करोमि तेतपूजासिगृहा
णस्ववरशोभने ॥ ३४ ॥ बाललोमुखमासीद्वा स्म
दुराजन्मकृतः ॥ उरुतदस्ययद्वेषःपद्माश्रुं
मृदोअजायतः ॥ ३५ ॥ वनस्यतिरसो

दिव्यो गंधाद्यो गंधमुन्नमं ॥ आग्नेयसर्वदेवानां
धूपो यं प्रतिगृह्यतां ॥ ३६ ॥ चंद्रमामनसो जात
चक्षोः सूर्यो अजायत ॥ श्रोत्रा द्यायुश्च शण
प्रसुखादग्निरजायत ॥ ३७ ॥ ॥ ॥ ॥ घृत
वर्त्तिसमायुक्तं वाक् ॥ तपो जितं च यत् ॥ दीपं गृ
ह्य देवेशं त्रेलोक्यतिमिरम् ॥ ३८ ॥ भक्तादी
पं प्रयत्नामि देवाय परमात्मने ॥ आहिमां नरका
तं द्योत दिव्यजोतिर्नमोस्तुते ॥ ३९ ॥ नाभ्यां
आसीदंतरिक्षं ॥ सीमं द्योसमवर्त्तत ॥ ४० ॥

पद्मांभूमिर्दिशः शोभातथातोका अत्यथन
४०॥ **आयुः शतमिति** इवाणिशतपञ्चाशिशतम्
लाशतांकुरुः शतं ह्यतिपापानिशतमायुश्च
इति ४१॥ रुचं वाह्यं जनयेन्मोदवाग्नेतदब्रुवन्
यस्त्वेवेवास्मिन्नेविंशतिर्यदेवा अमन्वसे ४२
शतं इवांकुरुः **अयुः शतमिति** अक्षतांधवलाक्षा
रान्स्यालितं तुल्यं तुलान् गृह्यतां देवदेवेशो
नंतदेवी नमोस्तुते ४३॥ यत्तेनयस्तमजंतदेवा
स्तानिधर्माणि प्रथमारन्यासं तेनाहकं महि

स्वजन्तो

मानः सर्वतः यत्र सर्वसाध्यासन्ति देवाः ॥ ४४ ॥

यद्योसिधवयासमः इति यथावृत्ते ॥ यद्यतो बल

शरीफलं ॥ शरीफलं सप्तायुक्तनागवल्लीदलेषु
तं ॥ कर्षणादसप्तायुक्तं तो बलं प्रतिगृह्यतां ॥

४५ ॥ सप्तास्यासंक्षयः सप्तसामिधः
कृतः ॥ देवाय घृतं तत्त्वानां प्रवधं पुरुषं पश्य ॥

४६ ॥ यथाफलं ॥ नानाफलं मया देवस्यापितं पु
रतस्तवः ॥ तेन मे सफला व्याप्तं भवेज्जन्मानि ज
न्मन्ति ॥ ४७ ॥ कृष्णोऽनालिकेलश्च भानुर्लिंग

फलानिच॥ कदलीफलानिपक्वानिफलानिच
विधानिच॥ ४८॥ **नैवेद्यं** अन्नं चतुर्विधं स्वादुः
स्नेहाद्भिः समन्वितं मयानिवेदितं भक्तपाक
पयार्भुज्यते प्रभो ४९॥ नैवेद्यं गृह्यतां देवभ
क्तिं मेघचलां कुरु॥ इक्षितं मेघं देहि परत्र
च परांगतिम् ५०॥ **अग्न्यान्मनः** गंधकर्प
रसंयुक्तं कर्षस्तर्प्यादि समन्वितं करोद्धर्तन
कंदेव गृहाणां परमेश्वर ५१॥ **आद्यप्राथ्यता**
हिरण्यगर्भगर्भस्थं ह्रस्वबीजाविभावसोः॥ अ

नेन कामात्मेदेहि सर्वकामफलप्रद ॥ ५२ ॥ अन्नं
ताय नमस्तुभ्यं पुत्रपौत्रप्रवर्धनः ॥ सर्वकामहि
तार्थाय अन्नं ताय नमो नमः ॥ ५२ ॥ इति वेदोक्त
बोऽप्राप्य चारुप्रसादा ॥ अन्नं ताय नमः ॥ अन्नं ता
य नमः पदो पूजयामि ॥ विश्वरूपीणेन नमज्जे
पूजयामि ॥ विश्वरूपाय नमः ॥ कटिं पूजयामि ॥
विश्वेश्वराय नमः ॥ मेढुं पूजयामि ॥ घसनाभाय
नमः ॥ नाभिं पूजयामि ॥ पश्मिनेनेन नमः ॥ हृद
यं पूजयामि ॥ श्रीकंठाय नमः ॥ मुखं पूजयामि

केशवायनमः॥ ललाटेष्ट०॥ सर्वात्मनेनमः॥ शि
रःपूजयामि॥ अथ मंत्राय नमः॥ ॐ नमः
तायनमः॥ अथ मंत्राय नमः॥ १॥ कल्किरूपा
ण्येनमः॥ द्वितीयं प्रथि॥ २॥ विष्णवेनमः॥ तृतीयं
प्रथि॥ ३॥ जिष्णवेनमः॥ चतुर्थं प्र०॥ ४॥ हरयेनमः
पंचमं प्रथि॥ ५॥ शिवायनमः॥ षष्ठं प्र०॥ ६॥ ब्र
ह्मणेनमः॥ सप्तमं प्र०॥ ७॥ भास्करायनमः॥ अ
ष्टमं प्र०॥ ८॥ शेषायनमः॥ नवमं प्र०॥ ९॥ सर्वव्या
धिनेनमः॥ दशमं प्र०॥ १०॥ ईश्वरायनमः॥ एका

दशग्रं०॥११॥विश्वेश्वराय नमः॥इदं दशग्रं०॥१२॥
सहस्रकालाय नमः॥त्रयोदशग्रं०॥१३॥सृष्टिसंहा
रकारकाय नमः॥चतुर्दशग्रं०॥१४॥प्रज्जयामि॥१५॥
इति चतुर्दशग्रं०॥१६॥ॐ शेषाय नमः॥
मः॥अतंताय नमः॥कपिलाय नमः॥संकर्षणाय॥
नारिकाय॥फणिभूषणाय॥सहस्रमूर्ध्नि॥
ॐ सहस्रशिर्व॥नागाधिपतये॥हलायुधाय॥
बलभद्राय॥भूधराय॥लोकनाथाय॥शंख

पालायः॥ मधुरायः॥ तक्षकायः॥ वासिकायः॥ सु॥
हृष्टित्यंतकारिणे॥ भुजंगायः॥ शंखवरुणायः॥ वि॥
कालायः॥ दीर्घप्रियायः॥ सहजान्दायः॥ जगत्प्र॥
नये॥ दामोदरायः॥ तेजोराशये॥ पद्मनाभायः॥
पुराणप्ररुचोत्तमाय॥ सभात्मने॥ सर्वदेवायः॥
अच्युताय॥ व्यवसायात्मने॥ विश्वरूपात्मने॥
त्रैलोक्यपादनाय॥ सर्वकामफलप्रदायः॥ ऋ॥
षिकेशायः॥ उग्रायैगदाप्रदायः॥ ऋषिकेशा॥
यः॥ उग्रप्रदायः॥ मुक्तिकंठकायः॥ विषधरायः॥

गोकर्णायः माधवायः फणिंद्रायः सर्वस्त्रधा
रिणेः रत्नभूषितायः केशवायः चतुर्भुजायः
नागायः कालिंगायः जनार्दनायः श्रीकृष्ण
ायः विश्वरूपायः परमात्माने नमः वासुदे
वायः सर्वेश्वरायः वावस्यतेः उपेन्द्र
ायः श्रीरामायः नानास्वधारिणेः नरस्थितायः
विश्वेश्वरायः विश्वेश्वरायः भूतात्मने योगीश्व
रायः पुरुषोत्तमायः नृसिंहायः पारायणा
यः परात्परायः विश्वकर्मणेः अश्वत्थामायः

गंगाधराय.

वामनाय. श्रीधराय. परात्पराय. सुधधराय.
अस्मां उभवंते वेदांतकाय. सामगानप्रियाय.
गोमविंदाय. भक्तवत्सलाय. सर्वशान्ताय.
सर्वात्मने. सहिकर्तु. अनिरुद्धाय. अनंत
तरूपाय. विष्णुभक्त. गल्लुङ्गाय. त्रेलो
काय. सर्वज्ञाय. श्रीधराय. श्रीनिवासाय
समलोचनाय. अमृतसदृशाय. देवकीनं
दनाय. गोवर्धनाय. सकललीवल्लभाय.
निकल्मषाय. वैकुण्ठाय. हिरण्मयाय. भक्ति

प्रियाय. सिद्धसंकल्पाय. सुरेश्वराय. अनाय. ०
दिनिधनाय. महीधराय. मुक्तेशाय. अनन्ता
य. हरये नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो कृष्णाय नमः ॥ आसि
नेभ्य येनामदेना न वदधिप्रभासीत् ॥ १ ॥
पुनराजानि ॥ नमो कृष्णाय नमः ॥ नमो कृष्णाय नमः ॥
काश्रतं ॥ गृहाण देव देव शमदानं तनमोस्तुते
२ ॥ साम्राज्यं बहुधुं स्त्रियं वराज्यं परमेश्वराज्यं
महाराज्यं महाधिपत्यः मय समंतपथ्या विशिषा

अंतस्तेनोवहस्तेजएकीकृत
मितप्रभं ॥ आरात्रिकमिमंनंतः ॥ गृहाणमह
नुग्रहात् ॥ ४ ॥ अथवाशरणं
नास्तित्वमेवशरणंमम ॥ तस्मात्कारणंभावे
नत्राहिमांशरणंममो ॥ ५ ॥ शिरोत्पादयोः कृ
त्वावाङ्मूर्ध्नाचपरस्परं ॥ प्रयत्नवाहिमांनंतभी
तंमृत्युमहाणवे ॥ ६ ॥ नमस्तेसर्वदेवेशनम
स्तेधरणीधर ॥ नमस्तेसर्वनागेंद्रनमस्तेपु
रुषोत्तम ॥ ७ ॥ नमस्ते ॥ अनंतानंतदेवेश

तेजोराजी जगत्पते अनंतानन्तरूपोसि अनंताय नमो
नमः ८ दीनबंधो कृपासिंधो त्वदीयो हि महामो प्र
णवः आहिमांतं त्वमेव शरणं मम ९
पापोहं पापकर्महिं पापात्मा पापसंभवः प्राहिमो कृ
पया तंत शरणागतवत्सल १० श्रीजी
अनंतगुणरत्नाय विश्वरूपधराय च मन्त्रग्रंथि सुसंस्था
य अनंताय नमो नमः ११ श्रीतेजोराजी जीर्णोद्दे
कं कुलशेति धाय एवं सार्थना कृत्वा ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
नातिरिक्तानि परिस्फुरानि यानि ह्यकर्मणि मया कृ-

अ. ५.
१२

तानि ॥ दम्पानि चैतानि मम दमस्तु प्रयाहि नुष्टा पुनराग
माय ॥ १२ ॥ अतंतप्रतिगृह्णतु न
नंतो वै ददाति च अनंतस्तारको वाभ्यामनंताय नमो
नमः ॥ १३ ॥ अथ हस्त्यादि देशकालो संकीर्त्य
अमुकगोत्रेऽमुकशर्महिं इदं अनंतजोरकं श्रीविष्णु
त्यर्थे अमुकशर्मणे ब्राह्मणाय सप्रददेति १
धारणे ॥ अनंतसंसारुद्धार्यमाणे पुंमौ दक्षिणवाहुः
श्रीवामवाहुर्वक्षीयादिति क्रमेण इमं प्रार्थयेत् नमः
स्ते देवदेवेशानमस्ते धरणाधरः सत्रग्रंथिषु संस्थाप्य

नंतपतमोतमः ॥ १४ ॥ अनंतफलदादीराअनंतफलदा-
धिकः ॥ अनंतानंतवृषोसीपुत्रघोत्रप्रवर्द्धनं ॥ १५ ॥ संसार
गङ्गापुहासुमुखं विरुतुं वांछुं त्रिपुं कुरुकुलोप्रवशुद्धमत्वा
संप्रज्यभक्तिभवनेशमनंतदेवगंधंतिदक्षिणाकरेशुभडो
रुक्मं च ॥ १६ ॥ विष्णुमणिप्रथासूर्यः सहस्राक्षः
पितामहः ॥ इन्द्रपिताकीदेवतः रुक्मः सोमस्तथैव च ॥ १७ ॥
वरुणः पवनः पृथ्वीवसन्वायुं चिदेवता ॥ इतिनाममं-
त्रैश्चलुईशं यथिसूत्रजोरकं एते देवास्थाप्य ॥ १८ ॥
अनंतसंसारमहा-

अ. १.
१४

समुद्रमग्नसमाभ्युदयानुदेव अनंतरपेदिनिशोजयस
अनंतरस्त्रायनमोनमस्ते १७
अनंतःप्रतिगृह्णातिअनंतोवैददातिच अनंतः
कामान्मेदेहिअनंतायनमोनमः १८ न्यतातिरिक्ता
निपरिस्फुरातियानीदृक्कर्मणिमयाकृतानि कर्म
निचैतानिममक्षमस्वभ्रं ननुक्षपनराणमाय १९
ॐ अथ हेत्या
दिदेशकालौसंकात्येनमुकयजमानस्यचमुकगो
त्रमुकशर्मणोअनंतान्नेअनयकलप्राप्त्यर्थेयुतः